

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

3 mei 1999

VERZOEKSCHRIFT

betreffende de instapleeftijd in het kleuteronderwijs

VERSLAG

**namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
uitgebracht door de heren Jos De Meyer en Roland Deswaene**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Gilbert Vanleenhove.

Vaste leden :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Mia De Schamphelaere,
de heren Erik Matthijs, Freddy Sarens, Gilbert
Vanleenhove ;

de heer Roland Deswaene, mevrouw Marleen
Vanderpoorten, mevrouw Sonja Van Lindt ;

de heer René Swinnen, mevrouw Gracienne Van
Nieuwenborgh, de heer André Van Nieuwkerke ;

de heren Pieter Huybrechts, Joris Van Hauthem ;

de heer Kris Van Dijck ;

de heer Ludo Sannen.

Plaatsvervangers :

mevrouw Sonja Becq, de heer Paul Deprez, mevrouw
Kathleen Helsen, mevrouw Maria Tyberghien-
Vandenbussche, mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren Ward Beysen, Karel De Gucht, André Denys ;

de heer Patrick Hostekint, mevrouw Anne Van Asbroeck,
de heer Robert Voorhamme ;

de heren Emiel Verrijken, Frans Wymeersch ;

de heer Chris Vandenbroeke ;

mevrouw Cecile Verwimp-Sillis.

DAMES EN HEREN,

Op 8 januari 1999 diende mevrouw Dette Hulpiau bij de voorzitter van het Vlaams Parlement een verzoekschrift in betreffende de instapleeftijd in het kleuteronderwijs.

De Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften heeft het tijdens haar vergadering van 18 maart 1999 ontvankelijk verklaard en voor verdere behandeling doorverwezen naar de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.

De Commissie voor Onderwijs behandelde het verzoekschrift op 21 en 28 april 1999. Zij heeft daartoe op 21 april 1999 mevrouw Dette Hulpiau gehoord. Het verzoekschrift werd vooraf aan de commissieleden bezorgd.

In opvolging van dit verzoekschrift verwijst de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid naar de beslissing van de Vlaamse regering van 27 juli 1998 om een breed wetenschappelijk onderzoek op te zetten over het geheel van dit onderwerp en in het bijzonder over de soepele overgang van kinderopvang naar kleuteronderwijs. De Commissie beslist tevens de bijkomende vragen en aandachtspunten die mevrouw Dette Hulpiau in haar verzoekschrift aanhaalt, over te maken aan de Vlaamse regering, zodat ook deze deel zouden uitmaken van het wetenschappelijk onderzoek.

I. Hoorzitting met mevrouw Dette Hulpiau, indienster van het verzoekschrift

Mevrouw Dette Hulpiau : Ik ben sinds 1997 kleuterleidster. U bent dan ook een heel ander publiek dan ik gewend ben. Mijn taak is te zorgen voor kinderen vanaf de leeftijd van 2,5 jaar. Persoonlijk vind ik deze leeftijd te laag. Hoewel een aantal kinderen zich snel aanpassen, hebben de meesten het enorm moeilijk. Ik pleit eveneens voor groepen van maximum vijftien kinderen. Het is immers heel moeilijk om een grote groep kinderen te boeien en aan te spreken. Ze hebben een individuele aanpak nodig.

In september zijn we gestart met vijftien kinderen van 2,5 jaar. In november waren we met 23, in januari met 26 en morgen zullen we met 40 zijn.

Daarnaast wil ik ook pleiten voor meer ruimte. Er moeten afspraken worden gemaakt over het maxi-

mum aantal kinderen en over de minimaal vereiste ruimte. Onze klas bijvoorbeeld meet 7 meter op 7. Dat is veel te klein.

Tot slot wil ik ook aandringen op bijkomend personeel. Daartoe kunnen we eventueel een beroep doen op kinderverzorgsters en stagiairs.

Ik vraag om rekening te houden met de allerkleinsten. Daarvoor hebben we uw hulp nodig.

De voorzitter : In deze commissie zijn al een aantal discussies aan dit probleem gewijd. Uw bezorgdheid kenmerkt heel het veld, alhoewel er niet altijd eenstemmigheid over bestaat.

Onlangs heeft de regering beslist een studie te laten uitvoeren over de instapleeftijd in het kleuteronderwijs. De vraag is of de leeftijd op 2,5 jaar of op 3 jaar moet worden gelegd. Een aantal universiteiten hebben voorstellen gedaan. De regering zal hier binnenkort een beslissing over nemen. Men zoekt dus een wetenschappelijke basis. Dit betekent niet dat aan uw getuigenis geen belang wordt gehecht. Maar iedere beleidsbeslissing moet nu eenmaal wetenschappelijk onderbouwd zijn.

De heer Chris Vandenbroeke : Mevrouw Hulpiau, u pleit voor drie zaken : kleinere klassen, hogere instapleeftijd en aanvullend personeel. Maar waarvoor opteert u zelf ?

Mevrouw Dette Hulpiau : Kinderen van 2,5 jaar zijn te jong om in het onderwijs te stappen, zelfs wanneer ze thuis een degelijke bagage hebben meegekregen.

De heer Chris Vandenbroeke : Sommige wetenschappers beweren dat het juist goed is dat kinderen met een zwakkere bagage op de leeftijd van 2,5 jaar naar school gaan, waar ze een deskundige begeleiding krijgen.

Mevrouw Dette Hulpiau : Ze kunnen op school inderdaad een goede ondersteuning krijgen, maar daarvoor zijn de groepen doorgaans te groot. Het is onmogelijk om aan twintig kinderen tegelijkertijd een bagage mee te geven die ze thuis niet krijgen.

De heer Chris Vandenbroeke : Indien het aantal kleuters per klas wordt beperkt tot tien à vijftien, verzet u zich dan nog tegen die instapleeftijd van tweeënhalve jaar ?

Mevrouw Dette Hulpiau : Ja.

De heer Chris Vandenbroeke : Ook indien u meer assistentie zou krijgen ?

Mevrouw Dette Hulpiau : Ja.

De voorzitter : In het decreet voor het basisonderwijs hadden we de leeftijd verhoogd tot drie jaar.

De heer Ludo Sannen : Mevrouw Hulpiau, u hebt verwezen naar de te kleine lokalen waarin te veel kleuters zitten. In het basisonderwijs is de infrastructuur van bepaalde scholen erbarmelijk door onder andere de beperkte werkingsmiddelen. Mijnheer de voorzitter, in het wetenschappelijk onderzoek zou men ook kunnen nagaan wat de echte noden zijn van het basisonderwijs.

Mevrouw Hulpiau, de instapleeftijd van tweeënhalf jaar is inderdaad te laag als men de zaak vanuit het standpunt van de school bekijkt. Het bestaan van een veralgemeende, niet verplichte peuteropvang die snel en gemakkelijk toegankelijk is, zou dit probleem toch oplossen. Wetenschappelijke onderzoeken tonen aan dat men voor peuters uit sociaal-cultureel zwakke milieus bijkomende kansen creëert. De overheid heeft hier dan ook een bepaalde verantwoordelijkheid, onder andere door te zorgen voor een adequate omkadering. Zo maar stellen dat die peuters thuis moeten blijven, biedt geen oplossing.

Mevrouw Dette Hulpiau : Indien men een kind naar de kleuterschool laat gaan op drie of vier jaar, dan bereikt men hetzelfde.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh : Kan men bij te grote kleuterklassen geen zogenaamde zomerklassen oprichten ?

Mevrouw Dette Hulpiau : In de praktijk blijkt dat niet zo eenvoudig te zijn. Bovendien is het niet goed kleuters die nog maar een paar maanden naar school gaan zomaar van klas te laten veranderen.

De heer Roland Deswaene : In kleine gemeenten worden alle kleuters opgevangen in één klas. Dat schept programmatorische moeilijkheden.

De voorzitter : Mevrouw Hulpiau, we zullen in de besloten vergadering bepalen welk standpunt we zullen innemen. U zal van deze beslissing op de hoogte worden gehouden.

II. Beslissing van de Commissie van 28 april 1999 over de verdere behandeling

De voorzitter, de heer Gilbert Vanleenhove, verwijst naar de beslissing van de Vlaamse regering van 27 juli 1998 om een breed wetenschappelijk onderzoek op te zetten over het geheel van dit onderwerp en in het bijzonder over de soepele overgang van kinderopvang naar kleuteronderwijs. Vermits het parlement zich momenteel op het eind bevindt van de legislatuur, zal deze problematiek in een volgende legislatuur moeten worden opgevolgd. Anderzijds stelt mevrouw Dette Hulpiau bijkomende vragen over de klasgrootte om optimaal te kunnen functioneren, over een minimum aan leefbare ruimte per klas e.d.

Op voorstel van de voorzitter, beslist de Commissie de resultaten van het vermelde onderzoek af te wachten en de bijkomende vragen en aandachtspunten die mevrouw Dette Hulpiau in haar verzoekschrift aanhaalt, over te maken aan de Vlaamse regering, met de vraag dat ook deze elementen deel zouden uitmaken van het wetenschappelijk onderzoek.

De verslaggevers,

Jos DE MEYER
Roland DESWAENE

De voorzitter,

Gilbert VANLEENHOVE
